

N:o 81.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upp-låtelse af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva; gifven Kristiania slott den 16 april 1901.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kongl. Maj:t härmmed föreslå Riksdagen att för tiden intill den 15 maj 1902 medgifva, att Kongl. Maj:t må ega åt svenska män, i den ordning Kongl. Maj:t bestämmer, mot årlig afgift och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t fastställer, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva, med rätt derjemte för den, som erhållit upplåtelsen, att vid upplåtelsetidens utgång ega förträde till jordegareandelens öfvertagande äfven för en förynyad upp-låtelsetid, derest sådan ifrågakommer.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevägen.

OSCAR.

Theodor Odelberg.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållt inför Hans
Maj:t Konungen i Statsrådet å Kristiania slott den 16
april 1901.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **LAGERHEIM**,
Statsråden: **ANNERSTEDT**,
herr **VON KRUSENSTJERNA**,
ODELBERG.

1:o

Chefen för Jordbruksdepartementet, statsrådet Odelberg anförde:

I nådig proposition den 19 januari 1900 föreslog Eders Kongl. Maj:t Riksdagen att för tiden intill 1901 års lagtima Riksdag medgifva, att Eders Kongl. Maj:t skulle ega åt svenska män, i den ordning Eders Kongl. Maj:t bestämde, mot årlig afgift och under de vilkor i öfrigt, Eders Kongl. Maj:t faststälde, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva, med rätt derjemte för den, som erhållit upplåtelsen, att vid upplåtelsetidens utgång ega företräde till jordegareandelens öfvertagande äfven för en förnyad upplåtelsetid, derest sådan ifrågakomme.

I skrifvelse den 14 maj 1900 anmälde Riksdagen, att Riksdagen bifallit hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, endast med den ändring att Riksdagen bestämt det äskade medgifvandet till tiden intill den 15 maj 1901.

Hos innevarande års Riksdag torde nu böra af Eders Kongl. Maj:t äskas ett liknande medgifvande beträffande tiden intill den 15 maj 1902.

Innan jag emellertid går att föreslå Eders Kongl. Maj:t att här- om till Riksdagen afståt nådig proposition tillåter jag mig erinra, huru-

som Riksdagen uti sin berörda skrifvelse den 14 maj 1900, med anledning af de utaf Eders Kongl. Maj:t, i sammanhang med utfärdande den 20 oktober 1899 af lag om ändrad lydelse af vissa §§ i grufvestadgan den 16 maj 1884, uti nådig kungörelse samma dag meddelade närmare föreskrifter angående begagnande af kronans jordegareandel i grufva anfört följande: I fråga om bestämmelserna i denna kungörelse ville Riksdagen erinra, att, då det syntes vara af vigt, att vid utbjudande till arrende af kronans jordegareandel i god tid så fullständiga upplysningar angående fyndigheten som möjligt blefve meddelade till underlättande af spekulation och derigenom till framkallande af nöjaktiga arrendeanbud, det i § 5 af nämnda kungörelse omförmälda tillkännagifvandet om arrendeauction syntes, på sätt i en inom Riksdagen väckt motion föreslagits, böra innefatta upplysning om de i mutsedeln angifna förhållanden, hvilken upplysning enligt ifrågavarande kungörelse först skulle komma att meddelas i den senare uti § 8 föreskrifna auktionskungörelsen. Vidare hade Riksdagen ansett sig böra sluta sig till den i nyss omförmälda motion uttalade mening om att anmälan om användande af jordegareandel, hvilken anmälan enligt grufvestadgan skulle göras sist vid utmålsläggningen, borde kunna, i händelse kronans ombud, hvilket denna anmälan i afseende å kronans utarrenderade andel i grufva enligt kungörelsens 11 § åläge, försummade densamma, göras af arrendatorn af jordegareandelen med företeende af arrendekontraktet.

Hvad anginge utarrendering af kronans jordegareandel i fyndigheter, å hvilka inmutning före den 20 oktober 1899 erhållits under det i nådiga kungörelsen rörande inmutning å kronojord den 19 augusti 1889 stadgade förbehåll, skulle enligt 14 § af åberopade kungörelse auktion för sådan utarrendering ega rum under senare hälften af augusti månad 1900. Den tid, som sålunda lemnades arrendespekulanter för fyndigheternas undersökande och beräknandet af jordegareandelens värde, syntes Riksdagen, i enlighet med hvad i berörda motion jemväl anmärkts, vara allt för knappt tillmätt; och förestälde sig Riksdagen, att den lämpligen borde utsättas till slutet af november månad 1900 eller enahanda tidpunkt, som blifvit för sådana auktioner i vissa andra fall bestämd.

I öfverensstämmelse härmmed uttalade Riksdagen den mening, att det tillkännagifvande, som, på sätt i § 5 af kungörelsen den 20 oktober 1899 om begagnande af kronans jordegareandel i grufva stadgades, skulle, sedan afskrift af mutsedel ingifvits till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande, ofördröjligent af Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande införas i allmänna tidningarna och länskungörelserna, borde inne-

fatta upplysning om de i mutsedeln angifna förhållanden, samt att vid den tid, då enligt grufvestadgan kronan senast skulle anmäla sig till begagnande af sin jordegareandel, förutom kronoombud jemväl arrendator af jordegareandelen borde ega att med företeende af arrende-aftalet göra sådan anmälan; hvarjemte Riksdagen anhöll att Eders Kongl. Maj:t täcktes tillse, huruvida den i § 14 af förenämnda kungörelse omförmälda auktion för utarrendering af kronoandel i fyndighet, å hvilken inmutning före den 20 oktober 1899 erhållits under det i nådiga kungörelsen den 19 augusti 1889 stadgade förbehåll, kunde uppskjutas till senare hälften af november månad 1900.

Sedan kommerskollegium, till följd af nådig remiss, inkommit med underdåigt utlåtande i anledning af hvad Riksdagen i dess förevarande skrifvelse anfört, behagade Eders Kongl. Maj:t den 8 juni 1900 utfärda nådig kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 5, 11 och 14 uti nådiga kungörelsen om begagnande af kronans jordegareandel i grufva den 20 oktober 1899; och blefvo dervid nämnda §§ ändrade i enlighet med de af Riksdagen gjorda uttalanden.

Föredragande departementschefen hemstälde härefter, att Kongl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att för tiden intill den 15 maj 1902 medgifva, att Kongl. Maj:t skulle ega åt svenska män, i den ordning Kongl. Maj:t bestämde, mot årlig afgift och under de vilkor i öfrigt, Kongl. Maj:t faststälde, under en tid för hvarje gång af högst tjugu år upplåta begagnandet af den kronan tillkommande jordegareandel i grufva, med rätt derjemte för den, som erhållit upp-låtelsen, att vid upplåtelsetidens utgång ega företräde till jordegare-andelens öfvertagande även för en förnyad upplåtelsetid, derest sådan ifrågakomme.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemstält, deruti Statsrådets öfrige närvarande ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnade, att i enlighet dermed proposition till Riksdagen skulle aflåtas, så lydande som bilaga . . . till detta protokoll utvisar.

*Ex protocollo
C. Carlberg.*